

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра внутрішніх хвороб тварин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету ветеринарної медицини

Микола ЦВІЛІХОВСЬКИЙ

Протокол № 11 від 16.05 2024 р

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри внутрішніх хвороб
тварин

Протокол № 9 від «15» 05 2024 р.

д.вет.н., завідувач кафедри внутрішніх хвороб
тварин

Наталія ГРУШАНСЬКА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант програми

д.вет.н., зав. каф. внутрішніх хвороб тварин

Наталія ГРУШАНСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Дієтологія та утримання дрібних домашніх тварин»

(повний термін навчання)

Галузь знань:	Ветеринарна медицина
Спеціальність:	211 – «Ветеринарна медицина»
Освітня програма:	«Ветеринарна медицина»
Факультет:	Ветеринарної медицини
Розробник:	Бойко Наталія Іванівна, доцент кафедри внутрішніх хвороб тварин Поляковський Василь Михайлович, доцент кафедри ветеринарної гігієни ім. проф. <u>А.К.Скороходька</u>

Опис навчальної дисципліни
«Дієтологія та утримання дрібних домашніх тварин»
(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	<u>21 – «Ветеринарна медицина»</u> <small>(шифр і назва)</small>	
Спеціальність	<u>211 – «Ветеринарна медицина (за видами)»</u> <small>(шифр і назва)</small>	
ОС	Бакалавр <small>(бакалавр, спеціаліст, магістр)</small>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>	-	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	–
Семестр	7	–
Лекційні заняття	16	–
Практичні, семінарські заняття	14	–
Лабораторні заняття	-	–
Самостійна робота	90	–
Індивідуальні завдання	–	–
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	2	–
самостійної роботи студента	6	–

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

2. Загальний опис дисципліни.

Дієтологія – це наука, що вивчає правила харчування.

Вивчення цієї дисципліни передбачає опанування основ раціонального харчування тварини в залежності від їх фізіологічних особливостей, віку, фізіологічного стану. Нехтування головних правил раціонального харчування, надмірне фізичне навантаження чи навпаки зменшення рухової активності тварин приводять до виникнення різноманітних захворювань. Головним завданням дієтичного харчування є підбір ефективної, збалансованої дієтотерапії, яке дозволить покращити загальний стан тварини в період інтенсивних навантажень, сприятиме попередженню захворювань травної та інших систем організму.

Гігієна тварин – наука, що вивчає умови утримання тварин. Вивчення дисципліни передбачає опанування основ з охорони та збереження здоров'я тварин; гігієнічних та ветеринарно-санітарних вимог до факторів зовнішнього середовища та приміщення для утримання тварин; розглядає вплив мікроклімату, якості кормів, води та ґрунту на здоров'я та продуктивність тварин. Головним завданням є гігієнічні вимоги та правила до умов утримання, догляду, годівлі, напування, розведення та використання собак, котів, птахів, гризунів, плазунів, які утримуються в домашніх умовах, питання гуманного відношення до домашніх тварин, основи етології і дресирування собак, догляд за шкірою та її похідними, контроль здоров'я тварин.

Головною метою дисципліни є розширення і поглиблення у студентів знань сучасного стану і перспектив розвитку ветеринарної дієтології і гігієни утримання домашніх тварин, наукового обґрунтування використання інноваційних методів обробки, гігієни і безпеки сировини, яка використовується для приготування кормів для тварин.

Забезпечення студентів теоретичними та практичними знаннями сучасної гігієни та санітарії для проведення комплексу ветеринарно-санітарних заходів, спрямованих на збереження здоров'я, підвищення продуктивності тварин, які утримуються в домашніх умовах та контроль за їх здоров'ям.

Відповідно до визначеної мети та формування відповідних компетенцій у студентів **завданнями дисципліни** є:

- ✓ надання теоретичних та практичних знань щодо принципів годівлі домашніх тварин;
- ✓ ознайомлення з основними правилами складання раціонів для домашніх котів і собак (здорових та хворих);
- ✓ надання теоретичних і практичних знань щодо вибору промислових кормів;
- ✓ надання теоретичних і практичних знань щодо вибору натуральних кормів;

- ✓ організація санітарно-гігієнічних заходів, спрямованих на створення оптимального мікроклімату для тварин;
- ✓ контроль та організація заходів щодо профілактики інфекційних, інвазійних та незаразних хвороб тварин;
- ✓ дотримання правил і режимів годівлі і напування тварин з урахуванням видових, вікових і їх продуктивних особливостей;
- ✓ планування і проведення комплексних ветеринарно-санітарних, еколого-гігієнічних заходів, спрямованих на оптимізацію екологічного середовища та відтворення пошкоджених сегментів його.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *уміти*:

- ✓ вирішувати конкретні завдання з коригування дієтотерапії домашніх тварин різного віку (новонароджені, юніори, дорослі, старі), фізіологічного стану (вагітні, лактуючі), різного спрямування (службові, мисливські, кімнатно-декоративні) шляхом застосування кормів промислового виробництва і натуральних;
- ✓ досліджувати параметри мікроклімату та зовнішнього середовища в цілому, визначати показники санітарної якості води, кормів і давати їм гігієнічну оцінку, а також володіти прийомами догляду за домашніми тваринами та застосовувати набуті знання на практиці.

3. Програма та структура
навчальної дисципліни «Дієтологія та утримання дрібних домашніх тварин» для здобувачів вищої освіти повного терміну навчання

Структура навчальної дисципліни «Дієтологія і утримання дрібних домашніх тварин»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекц.	Прак. занят.	С.Р
1	2	3	4	5
<i>Змістовий модуль 1. Дієтологія домашніх тварин.</i>				
Тема 1. Дієтична годівля дрібних домашніх тварин (котів, собак, гризунів і птахів) залежно від фізіологічних особливостей їх травної системи і фізіологічного стану	16	2	2	12
Тема 2. Дієтична годівля дрібних домашніх тварин із використанням промислових кормів сучасних торгових марок	10	2	2	6
Тема 3. Дієтична годівля виставкових, службових та спортивних порід домашніх тварин	19	2	2	15
Тема 4. Дієтична годівля дрібних домашніх тварин за найбільш поширених внутрішніх хвороб.	15	2	1	12
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	60	8	7	45
<i>Змістовий модуль 2. Гігієна утримання домашніх тварин.</i>				
Тема 5. Утримання собак. Основи кінології. Дресура.	22	2	2	18
Тема 6. Утримання котів. Основи фелінології.	16	2	2	12
Тема 7. Утримання птахів. Основи орнітології.	10	2	2	6
Тема 8. Утримання гризунів та плазунів.	12	2	1	9
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	8	7	45
<i>Усього годин з дисципліни</i>	120	16	14	90

4. Теми семінарських (самостійних) занять.

З навчальної дисципліни «Дієтологія та утримання дрібних домашніх тварин» для здобувачів вищої освіти на 2024-2024 навчальний рік

Тиждень	Назва семінарських (самостійних) занять	год.
1	№1. Анатомо-фізіологічні особливості травної системи котів і собак найбільш поширених порід	6
2	№2. Анатомо-фізіологічні особливості травної системи гризунів і птахів, які проживають у квартирних умовах	6
3	№3. Аналіз якості промислових кормів залежно від вмісту вологи та поживності	6
4	№4. Організація дієтичної годівлі дрібних домашніх тварин за порушення діяльності органів сечової системи	6
5	№5. Організація дієтичної годівлі службових, мисливських, і кімнатно-декоративних порід собак	6
6	№6. Організація дієтичної годівлі дрібних домашніх тварин за порушення діяльності серцево-судинної системи	6
7	№7. Організація дієтотерапії для виставкових тварин	9
8	№8. Гігієнічні вимоги до утримання кімнатно-декоративних порід собак	6
9	№9. Гігієнічні вимоги до кімнатного та дворового утримання собак	6
10	№10. Гігієнічні вимоги до групового утримання службових та мисливських порід собак	6
11	№11. Гігієнічні вимоги до кімнатного та групового утримання котів	6
12	№12. Санітарно-гігієнічні вимоги до утримання та догляду за домашніми тваринами, що запобігають зниженню природної резистентності організму та продуктивності	6
13	№13. Гігієнічні вимоги до утримання декоративної птиці	6
14	№14. Гігієнічні вимоги до утримання домашніх гризунів	6
15	№15. Гігієнічні вимоги до утримання плазунів	6
	Всього за 7 семестр	90 год

5. Теми практичних занять

З навчальної дисципліни «Дієтологія та утримання дрібних домашніх тварин» для здобувачів вищої освіти на 2024-2024 навчальний рік

Тижні	Назва лабораторних занять	год.
2	№1. Вибір натурального корму, його обробка та кратність згодовування у домашніх тварин різних видів	2
4	№2. Дієтотерапія у тварин із порушенням діяльності сечовивідної системи	2
6	№3. Дієтотерапія у тварин із порушенням діяльності печінки і підшлункової залози та у тварин із ознаками кахексії та ожиріння	2
8	№4. Підсумковий контроль	1
10	№5. Визначення показників якості кормів для домашніх тварин.	2
12	№6. Визначення показників якості води для домашніх тварин.	2
14	№7. Догляд за шкірою та її похідними у домашніх тварин.	2
15	№8 Підсумковий контроль	1
	Всього за 7 семестр	14

Теми лабораторних занять

Тижні	Назва лабораторних занять	год.
1	Лабораторних занять не передбачено	

6. Засоби діагностики результатів навчання

- Залік
- Модульні роботи

7. Методи навчання:

- Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда, інструктаж);
- Практичний метод (практичні заняття);
- Наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- Робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- Відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

- Самостійна робота (виконання завдань);
- Індивідуально науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти;
- Інші види

8. Методи оцінювання:

- Залік
- Усне або письмове опитування;
- Модульне тестування;
- Виступи на наукових заходах;
- захист практичних робіт
- Інші види

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань здобувач вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно табл. 1. чинного положенням «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90 – 100	Відмінно	Зараховано
74 – 89	Добре	Зараховано
64 – 73	Задовільно	Зараховано
0-59	Незадовільно	Незараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

10. Навчально-методичне забезпечення

Рекомендована література

1. Системи утримання тварин. Навчальний посібник/Захаренко М.О., Поляковський В.М., Шевченко Л.В., Михальська В.М., Малюга Л.В., Засекін Д.А., Соломон В.В. Київ. Видавництво «Центр учбової літератури». 2016. 424 с.

2. Утримання та догляд собак / Захаренко М.О., Шевченко Л.В., Поляковський В.М., Михальська В.М., Малюга Л.В., Соломон В.В. Київ. ТОВ «Центр поліграфії» КОМПРИНТ». 2016. 457 с.
3. Спеціальна гігієна тварин. Навчальний посібник/ Поляковський В.М., Чепіль Л.В. Київ. ТОВ «Центр поліграфії» КОМПРИНТ». 2017. 568 с.

11. Інформаційні ресурси

1. <https://wsava.org/wp-content/uploads/2020/01/Quick-Tips-on-Implementing-the-WSAVA-Nutrition-Guidelines.pdf>
2. <https://europeanpetfood.org/self-regulation/nutritional-guidelines/>
3. <https://europeanpetfood.org/wp-content/uploads/2022/03/Updated-Nutritional-Guidelines.pdf>
4. https://europeanpetfood.org/wp-content/uploads/2022/03/Rabbit_Guidelines31-5-2013.pdf
5. <https://www.waltham.com/resources/puppy-growth-charts>
6. <http://www.eclinpath.com/atlas/urinalysis/urine-crystals/nggallery/page/3>
7. <http://webmvc.com/dog/korm/kormsyki.php>
8. <http://webmvc.com/dog/korm/olddog.php>
9. <https://www.youtube.com/watch?v=1RAKv26C8JA>
10. <https://www.youtube.com/watch?v=cq51Dejrp0w>

Анотація

ДІЄТОЛОГІЯ ТА УТРИМАННЯ ДОМАШНІХ ТВАРИН

Факультет ветеринарної медицини

Лектор: Бойко Н.І., Поляковський В.М.

Семестр: 7

Освітній ступінь: Магістр

Кількість кредитів (ЄКТС) – 3

Форма контролю – Екзамен

Аудиторні години – 30 (16 год лекцій, 14 год лабораторних занять)

Загальний опис дисципліни.

Дієтологія – це наука, що вивчає правила харчування. Вивчення цієї дисципліни передбачає опанування основ раціонального харчування тварини в залежності від їх фізіологічних особливостей, віку, фізіологічного стану. Нехтування головних правил раціонального харчування, надмірне фізичне навантаження чи навпаки зменшення рухової активності тварин приводять до виникнення різноманітних захворювань. Головним завданням дієтичного харчування є підбір ефективної, збалансованої дієтотерапії, яке дозволить покращити загальний стан тварини в період інтенсивних навантажень, сприятиме попередженню захворювань травної та інших систем організму.

Також розглядаються основи кінології, фелінології, орнітології, сучасні способи утримання, догляду, годівлі, напування, розведення та використання собак, котів, птахів, гризунів, плазунів, які утримуються в домашніх умовах, питання гуманного відношення до домашніх тварин, основи етології і дресирування собак, догляд за шкірою та її похідним контроль здоров'я тварин.

DIETOLOGY AND ANIMALS' MAINTENANCE

The Faculty of Veterinary Medicine

Lecturer: Boyko NI., Polyakovskiy VM

Semester: 7

Educational degree: Bachelor

Number of credits (ECTS) - 3

Mode of control - Exam

Audit hours - 30 (16 hours of lectures, 14 hours of laboratory classes)

A GENERAL DESCRIPTION OF THE DISCIPLINE.

Nutrition is a science that studies the rules of feeding. The study of this discipline provides mastering the basics of rational nutrition of animals, depending on their physiological features, age and physiologic condition. Neglecting of the basic rules of rational nutrition, excessive physical activity, or vice versa, decreasing in the motor activity of animals lead to various diseases. The main task of dietary nutrition is to select an effective, balanced diet, which will improve the general condition of the animal during intense stress, and will help to prevent diseases of the digestive and other body's systems.

Also considered are the basics of canine, feline, ornithology, modern methods of keeping, grooming, feeding, drinking, breeding and use of dogs, cats, birds, rodents, reptiles kept at home, issues of humane treatment of pets, basics of ethology and dog training, skin care and its derivative animal health control.

Topics of lectures:

1. Dietary nutrition of small animals, depending on traits of their physiological features of digestive system and physiological condition.
2. Dietary nutrition of small animals using industrial feeds of modern brands
3. Dietary nutrition for service and sports breeds of small animals
4. Dietary nutrition of small animals for the most common internal diseases
5. Keeping dogs. Fundamentals of cynology. Training

6. Keeping cats. Fundamentals of Felinology
7. Keeping the birds. Fundamentals of Ornithology
- 8 Keeping rodents and reptiles

Topics of laboratory classes:

1. Selection of natural nourishment, its processing and frequency of feeding for animals of different species
2. Nutrition therapy for animals with pathology of the urinary system
3. Nutrition therapy for animals with impaired liver and pancreas activity and for animals with signs of cachexia and obesity
4. Determination of indicators of quality of pet food
5. Determination of water quality indicators for pets
6. Skin care and its derivatives in pets.

